

Bohoslužby v Zábřeze 9.října 2016

Lk 17,11-19

Milé sestry, milí bratři, než se Ježíš ocitá na cestě do Jeruzaléma, rozmlouvá s učedníky o vztahu k Zákonu a o víře. Zákon se naplňuje milosrdenstvím, odpuštěním a vírou. Ta je docela zásadním kamenem ve stavbě lidského života. Cesta územím Galileje a Samařska tak může být příležitostí o těchto otázkách přemýšlet, rozprávět. Ano, při putování se dobře přemýšlí a hovoří. A Zákon s vírou jsou témata, která k tomu přímo vybízejí. Zcela jistě rádi o nich také občas debatujeme. Jak se Zákon projeví v našem životě? Co z něj na nás vztahuje? A co víra? Jak na něj navazuje? Co v něm dává vidět jinak? Otázek se dá vymyslet skutečně mnoho a ještě mnohem víc teoretických odpovědí.

Vlastně se nedočítáme nic o tom, co bylo námětem hovoru učedníků cestou přes Galileu a Samařsko. Ono se nedočítáme ani tolik, že by s Ježíšem šli a hovořili. Nicméně není moc pravděpodobné, že Ježíš by šel bez učedníků. Atak i pro ně se na otázky kolem Zákona a víry záhy dostane. Před Ježíšem se objevuje skupina deseti malomocných. Co teď? Vždyť pokud má být Ježíš pamětliv Zákona, měl by se jim vyhnout. A také by je měl napomenout, že zašli příliš daleko, když se nedrží stranou, ale přicházejí mezi zdravé. Zákon je zde jasný. Malomocný je nečistý, je infekční a musí se tedy držet v jakési karanténě, dokud se neprojeví známky uzdravení. Proto by bylo na místě se jim vyhnout, nenechat se jimi nakazit. To jistě sami také známe ze svého života. Slušný člověk, který dbá na svou dobrou pověst, se jistým místům vyhne, nevyhledává setkání s určitým druhem lidí. Svého času nechodil slušný křesťan do kina, do divadla ani do hospody či na tancovačky. Bylo to bráno jako nečisté prostředí, kde se snadno může chytit nějaký ten hřích. Dnes nám to asi už moc nevádí, přesto jsme stále ostražití. Už nás neznečišťuje malomocenství či jiná infekce, naší dnešní nečistotou je hřích. A tam, kde to k němu svádí, je lepší nechodit. To je asi pochopitelné. Setkání Ježíše s malomocnými se tak dá dnes přirovnat například k tomu, když do kostela přijde skupina zjevných korupčníků, podnikatelů pochybné pověsti, barových tanečnic a podobně. Raději bychom se tomu vyhnuli, nechtěli se s nimi moc setkat. Ale někdy to jinak nejde. A zde přichází slova, o kterých mluvil Ježíš v souvislosti s naplněním Zákona. Strohá povinnost nám řekne, abychom se drželi dál, avšak to, co je podstatou Zákona, láska a milosrdenství nás nasměrují jinak.

Malomocní nepřicházejí za Ježíšem jen tak. Moc dobře vědí, co dělají. Jejich život je v troskách. Malomocenství znamenalo pomalé umírání umocněné opuštěností blízkých a

vyloučením z účasti na obětech a dalších slavnostech Hospodinových. Kdo by se s takovou situací hodlal smířit, když se dá najít řešení, když je naděje? Proto jdou za Ježíšem. I když setkání s ním pro ně znamená prorazit hranice karantény. Jinou cestu ve své situaci ale opravdu nevidí. Jak jinak mu mají předložit svou situaci, kterou touží změnit, než právě tím, že k Ježíši přijdou, že se s ním setkají? Vždyť volají o jeho milost. Milosrdenství stojí nad Zákonem, proto v danou chvíli je Ježíš neposílá pryč jako přestupníky Zákona, ale posílá je ke kněžím, kteří mají podle Zákona potvrdit jejich uzdravení. Mohli ho znečistit, mohl se toho bát. Ale jejich situace byla pro něj důležitější. Sami se nad tím můžeme zamýšlet. Jsou místa, kde se bojíme o svou čistotu, tedy o svou čistou pověst. Ale pokud se jim budeme vyhýbat, nezaslechneme z nich volání o pomoc, volání na které právě jen my můžeme odpovědět. Na to pamatujme, když nám takoví malomocní dnešního světa přicházejí do cesty, když prolamují hranice našeho prostoru, ve kterém dbáme na svou čistotu.

V setkání s malomocnými tak Ježíš ukázal, že milosrdenství stojí nad příkazy Zákona. Ne proto, aby zákon byl zrušen, ale aby byl naplněn. Ježíš nepřekročil hranici mezi zdravými a nemocnými proto, aby se sám nakazil, ale aby jim mohl ukázat cestu spásy. To je velice důležité mít na paměti. Nejde o jeho svévolné jednání, ale jde o krok, který přináší druhému život. Nejde zde však jen o Zákon. Jde také o víru. Uzdravení je záležitost víry. Setkali jsme se s tím již ve starozákonním čtení o uzdravení Námána. Slyšel, že mu může pomoci muž Boží, tedy prorok Elíša. A měl o této pomoci své představy. Jistě je třeba něco velkého, je třeba něco podstoupit. Zaklínání, vzývání bohů a sil, to jsou cesty, které by se daly přijmout jako uzdravení. Dost možná to tak vnímali i malomocní, kteří přicházeli za Ježíšem. Dotkne se jich, vysloví něco vzácného, něco tajemného, co je očistí. Místo toho přichází jen slovo běž, běžte. Námán se má jít umýt v Jordánu, malomocní se mají ukázat kněžím. A to je vše. A to je také ta víra. Uzdravení nepřichází tajemným obřadem, ale poslechnutím slova služebníka Božího. Uzdravení nepřichází jako zásah zvenku, jako tajemná síla, která sestoupí a něco s člověkem udělá. Uzdravení přichází jako krok poslušnosti, krok důvěry. Velitel Námán, který udílí rozkazy jiným, je svým způsobem nad nimi pánem, se uzdraví, když přijme pokorně rozkaz někoho jiného, když se zkrátka pokoří. Umýt se jen v řece Jordán mu přijde jako nesmysl, banalita, kvůli které přeci nemusel putovat tak daleko. Stejně jako ti malomocní by jistě také přišli sami na to, že se mají ukázat knězi. Jenže ono nejde o to, co člověk udělá, ale proč to udělá. Dělají to, protože uvěřili slovu Elíši či Ježíše, uvěřili slovu Božímu. Proto najednou vidí, že cesta spásy není v ničem neobvyklém, ale je v tom, co klidně člověk zvládne učinit sám. Jen sám v sobě musí cosi překonat. Musí překonat bariéru toho, že mu za normálních okolností takové jednání přijde zbytečné, vidí ho jako nikam nevedoucí. Překoná to, že nedá na své úsudky, ale na slovo Boží.

Víra tak ukazuje na zajímavý rozměr lidského života, zajímavou souvislost v hledání cesty spásy. Ta cesta nevede někudy, kde to nikdo nezná. Je dobře známá, natolik známá, že člověku přijde nepravděpodobné, že právě tudy tu spásu najde. Když přicházejí třeba ti naši dnešní malomocní, aby našli cestu záchrany, nejde o to, že by jim bylo třeba otevřít něco nového, neznámého a tajemného. Oni to možná očekávají. Můj život je v troskách, co mám

dělat? Pomůže nějaký zázrak, nějaký impuls energie seshora? Ani ne. Pomůže spíš poctivý pohled na to, co má kolem sebe, co docela dobře zná. Člověk většinou ví, nebo tuší, co má učinit. Jen nevěří, že právě toto pomůže. Slovo víry člověku otevírá pohled na tyto jeho možnosti.

Naše společnost často hledá nějakou cestu spásy ze své situace. Měli jsme teď volby, a tak jsme opět slyšeli mnoho receptů na to, jak může společnost dobře fungovat. Hledá se mnoho řešení, i když to nejjednodušší všichni znají. Jen mu nevěří. Spíše se čeká na něco velkého, nějaký mocný čin, impuls. A přitom stačí tak málo. Stačí uvěřit slovu Ježíšovu. Stačí poznat, že v tomto slovu se nám ukazuje cesta života. Když někdo krade a je z toho nešťastný, co mu pomůže? Pomůže, když bude dávat mnoho peněz na charitu? Ne. Pomůže jedině to, když se přizná, když v pokání poprosí o odpouštění a spolehne na Boží milost. Když zkrátka cosi v sobě zlomí a udělá, co by raději udělat nechtěl. A podobně je to s naším životem ve všech oblastech. Možná naší společnosti přijde cesta, kterou Bůh ukazuje jako natolik známá, že by na ni nikdo nevsadil. A přesto je právě toto ta cesta k uzdravení. Sebelepší zákony a apely na poctivost moc nepomohou, pokud nepřijde důvěra Bohu a poslušnost jeho slovu.

Co se víry týče, je v dnešním textu ještě jeden dovětek. Týká se vděčnosti. Všichni byli očištěni, když uvěřili a šli se ukázat kněžím. Jen jeden se ale vrátil a poděkoval. Vděčností prokázal, že své uzdravení přijímá jako dar. Ten, kterému by se asi nejvíc všichni vyhnuli, učinil, co je správné. K víře patří vděčnost. Nejen proto, že je to slušné, abychom poděkovali, když něco dostáváme. Vděčnost prozrazuje nesamozřejmost toho, co se nám dostává. Prozrazuje, že stojíme na Boží milosti. I když ta cesta k uzdravení vypadá velice jednoduše, přesto není automatická. Je to skutečně jen Boží milost, že funguje to, co se zdá běžné a normální. Najít uzdravení v cestě pokání není žádná samozřejmost. Jinak by ji určitě našla už spousta jiných. Proto je stále na místě vděčnost za vše, co člověk přijímá.

Učedníci tak na Ježíšově setkání s malomocnými mohli porozumět tomu, kam je vede ve svém učení. Mohli poznat, jak mnoho záleží na tom, aby se i u nich dostávalo ke slovu milosrdenství, aby neviděli jen sebe a dokonalost svého následování, ale viděli potřebu spásy druhých, viděli potřebu se s nimi setkat a ne se jim vyhýbat. K tomu jim i nám dává sílu víra, spolehnutí na Ježíše. On touží po záchraně všech, kdo k němu volají. Takto malomocných stále volá docela hodně. Možná i my často patříme spíše mezi ně, než ty učedníky. A proto nezapomínejme Bohu nejen důvěřovat, že jeho slovo stačí na naše uzdravení, ale také mu nezapomínejme děkovat. I když vše vypadá tak samozřejmě. Malomocní prosí o milost, ukáží se knězi a jsou uzdraveni, my si vezmeme paralen, něco na bolest, léky, které předepíše lékař a jsme uzdraveni. Funguje to samo. Přesto to nejde bez Boží milosti. Stejně jako samo nepřichází jídlo, oděvy, pokoj. Co máme, dostáváme z Boží ruky, která je natolik štědrá, že nám dává, i když si to ne zrovna vždy zasloužíme. O to víc mu budme za jeho dary vděční. Nejen ty velké, jako zdraví, ale i ty malé, jako třeba plody země.

Pane Ježíši, tvé slovo nás uzdravuje. S důvěrou jej přijímáme a konáme podle něho. Dej nám, ať také nezapomínáme na vděčnost za tvou péči. Dej nám, ať s díky přicházíme, že přijímáme každý den, každý drobný dar.

@page { margin: 2cm } p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120% }

Amen.